

this question paper contains 3 printed pages]

JR—36—2023

FACULTY OF HUMANITIES

M.A. (First Year) (External Education) EXAMINATION

NOVEMBER/DECEMBER, 2023

HISTORY

Paper-IV

(भारतीय स्वातंत्र्य चळवळीचा इतिहास इ.स. 1858-1950)

(Friday, 8-12-2023)

Time : 10.00 a.m. to 1.00 p.m.

Time—3 Hours

Maximum Marks—100

N.B. :— (i) Total questions are five.

(ii) All questions carry equal marks.

(i) एकूण प्रश्न संख्या पाच.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहे.

1. Write answer of any *one* question from the following in detail : 20

खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा :

(a) Write an account of the foundation of Indian National Congress.

भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या स्थापनेची माहिती लिहा.

(b) Describe the process of the Indian Constitution.

भारतीय राज्यघटना निर्मितीच्या प्रक्रियेचे वर्णन करा.

P.T.O.

2. Write answer of any *one* question from the following in detail : 20

खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा :

- (a) Explain the work of extremist leaders in Maharashtra.

महाराष्ट्रातील जहाळ नेत्यांचे कार्य स्पष्ट करा.

- (b) Describe the revolutionary movement in Punjab.

पंजाबमधील क्रांतिकारी चळवळीचे वर्णन करा.

3. Write answer of any *one* question from the following in detail : 20

खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा :

- (a) Explain the salient features of Indian constitution.

भारतीय राज्यघटनेची ठळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

- (b) Write the work of Mahatma Gandhi.

महात्मा गांधीचे कार्य लिहा.

4. Write answer of any *one* question from the following in detail : 20

खालीलपैकी कोणत्याही **एका** प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा :

- (a) Explain the work of Dadabhai Naoroji.

दादाभाई नौरोजीचे कार्य स्पष्ट करा.

- (b) Describe the social and political effect of under British rule in India.

ब्रिटिशकालीन सामाजिक आणि राजकीय परिणामांचे वर्णन करा.

WT

(3)

JR—36—2023

5. Write short notes on any *two* from the following : 20

- (a) India Govt. Act, 1935
- (b) Cripps Mission
- (c) Zenda Satyagraha
- (d) Arya Samaj.

खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर संक्षिप्त टिपा लिहा :

- (अ) 1935चा भारत सरकार कायदा
- (ब) क्रिप्स मिशन
- (क) झेंडा सत्याग्रह
- (ड) आर्य समाज.

JR—36—2023

3